

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 112. szám.

Szombat, május 17.

Vissza a parlamentbe.

— május 17.

Ha valaki a függetlenségi pártok egyesülési törekvéseit elvi nézőpontból tekinti, teljesen érthetetlennek keil találania a tagadhatatlanul fennálló, kinosan éles ellentétet. Hiszen a köztudat szerint valamennyi függetlenségi frakció egyazon principiális alapon áll; ugyanazt a programot vallja. Mi sem tűnnek hát könnyebbnek, mint a szétforgácsolódott pártok egyesítése. Ugy látszik, hogy csak meg kellene indítani az akciót, hogy az sikerrel befejezhető is legyen.

A tények azonban azt mutatják, hogy a dolog valójában másképpen áll. Vajjon mi lehet ennek az oka? Kizárólag az, hogy a függetlenségi frakciók vagy azoknak egy része az egyesülést a központban élő és ismert függetlenségi programtól eltérő alapon kívánja. Már következtetésre jutni sem lehet.

Itt valami kétszínű játék folyik. A függetlenségi oldalon nyilván vannak, a kik ezt a programot csak cégérül használják demogóg okokból. Távol áll tőlünk, hogy bárkinek is hibául rójuk fel, ha a jelenlegi viszonyok közt megvalósíthatatlan és a mi politikai hitvallásunk szerint az ország érdekeinek meg nem felelő függetlenségi programot helyesebbel, megvalósíthatóval és praktikusabbal akarja felcserélni. Azt azonban joggal kívánhatja a nemzet, hogy ezt nyíltan tegyék. Az ország minden polgárát abba a helyzetbe kell hozni, hogy világosan lássa, ki a függetlenségi és ki a hatvanhetes. Be kell látni végre a tuloldalra, hogy a koalíciós kétszínű játékot folytatni a jövőben nem lehet. Senki se lehet negyvennyolcas hatvanhetes alapon, senki se folytatathat gyakorlatilag hatvanhetes politikát, mialatt az országban függetlenségi politikát hirdet.

A függetlenségi frakciók egyesülésének nehézségeit nyomban természetesen találja, aki megérti, hogy egyeseknek az a célja, hogy a fuzió alapjává ezt a kétszínűséget tegyék. Ez az alapoka annak, hogy az érzelmi szolidaritás az egyes függetlenségi frakciókat össze nem fűzi s a személyi rivalitásoknak is ez a mélyreható elvi jelentőségű ellentét kölcsönöz erőt. A munkapártnak semmi politikai haszna

nincs abból, ha mi ezekre a tényekre itt rámutatunk. Nem pártpolitikai taktikából állapítjuk hát meg mindezt, hanem kizárólag az okból, hogy a közvélemény tisztán lássa, hogy a függetlenségi frakciók egyesülésénél tulajdonképpen miről is van szó.

Az ellenzék nem jár helyes uton. Akcióba kezd, mert súlyosan nehezedik rá a saját tehetetlensége. Mert érzi, hogy a parlamentből való kikapcsolódása a politikai megsemmisüléshez vezet. Az egyetlen helyes és célravezető utra rálépni azonban ezidő szerint még nincs meg az ereje és a morális bátorsága. Ez az egyedüli kivezető út: vissza a parlamentbe!

A kultúregyesület ülése.

A közgyűlés előkészítése. — Tanítók jutalmazása.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, május. 17.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-
művelődési Egyesület igazgatósága teg-
nap délután dr. Vinczehidy Ernő
igazgató elnöklésével ülést tartott, a
melyen az egyesület június 8-iki közgyű-
lését készítette elő.

Az ülésen megjelentek: dr. Dellima-
nics Lajos elnök, Jankó Ágoston alelnök,
Somfai János titkár, Baaden Károly,
Bányai Jakab, Fischer Mór, Harzer Józ-
sef, Jeszenszky Nándor, Knyaskó Lajos,
dr. Klein Mór, Mayer Rezső, Menezer Li-
pót, dr. Nagy Dezső, Streitman Antal,
Szenes Adolf, Wégling István igazgató-
sági tagok.

Miután dr. Vinczehidy Ernő el-
nöklő igazgató üdvözölte az igazgatóság
tagjait s az ülést megnyitotta,

Somfai János titkár előadta az
egyesület lefolyt évi munkásságáról szóló
terjedelmes

évi jelentést,

amely részletesen beszámol arról a széles-
körű hasznos tevékenységről, amelyet az
egyesület a kultura érdekében a vármegyé-
ben kifejtett. Hangoztatja az évi jelentés,
hogy az egyesület munkásságát elsősorban
a népművelésre fordította s ezt célozták a
tél folyamán a vármegye 22 községében
tartott ismeretterjesztő előadásai, továbbá
részben a vármegye négy központján tar-
tott liceális előadásai, a hetenkint ingyen
kiosztott vasárnapi könyvek és más nép-
szerű művek, nagybecskereki népkönyv-
tára s a szünidei gyermektelepítés, a
melynek során 58 nem magyar ajku gyer-
mekeket telepített ki az egyesület magyar
városokba magyar szóra. Az egyesület
gyermektanulmányi szakosztályának buz-
gólkodása teremtette meg a nagybecske-

reki kisegítő iskolát, továbbá folytatta az
egyesület a muzeumi gyűjtést, tanítókat
jutalmazott a magyar nyelv különösen
sikeres oktatásáért, több száz vizsgai ju-
talomkönyvet osztott ki, Nagybecskereken
a munkásoknak ingyen színházi jegyeket
szerzett, több ifjúsági egyesületet vetítő-
gépekhez juttatott, számos községnek pe-
dig népkönyvtárt szerzett. Rendezett
hazafias ünnepélyeket s általában részt
vett minden kulturális akcióban s minden
művelődést célzó más tevékenységet elő-
mozdított.

Az évi jelentést itt csak igen röviden
és vázlatosan ismertetjük most s majd
visszafogunk még térni, azonban e váz-
latos ismertetésből is kitűnik, hogy az
egyesület lankadatlanul dolgozik.

Az igazgatóság a jelentést örvendetes
tudomásul vette s azt változatlanul a köz-
gyűlés elé terjeszti, egyben pedig a titkár-
nak Knyaskó Lajos indítványára köszö-
nét és elismerését fejezi ki.

Ezután tudomásul vették a számviz-
sgáló-bizottság jelentését, amely szerint az
egyesület anyagi ügyei és kezelése minta-
szerű rendben van, majd megállapították
a költségvetést.

Tanítók jutalmazása.

A kir. tanfelügyelő javaslatára az
egyesület 100—100 koronás jutalomdíjait
az igazgatóság a következő tanítóknak
adományozza:

Szelellő János zichyfalvai állami tani-
tónak ugy az iskolában, mint azon kívül a
magyar nyelv tanítása és terjesztése kö-
rül kifejtett kiváló tevékenységeért;

Szauer Mátyás garabosi községi
tanítónak az iskolán kívüli, a gazdasági
kultura terjesztésére irányuló eredményes
tevékenységeért és

Krämér József borsai állami tani-
tónak, aki az aldnai öblötben eldugott
községekben fejtett ki értékes tanítást és
társadalmi működést.

Egyéb ügyek.

Most dr. Vinczehidy Ernő igaz-
gató előadta az egyesület nyári tevékeny-
ségét, amelynek főpontja a szünidei gyer-
mektelepítés. Azonkívül akciót indít a
eseregyermekek dolgában, több száz vizs-
gai jutalomkönyvet oszt ki, valamint 400
példányban ingyen szét osztja a „Szeresd
a földet“ című könyvet az ismeretterjesztő
tanfolyamok hallgatói közt.

Jelenti továbbá, hogy az egyesület
elnöke június 8-ikára tüzte ki az idei köz-
gyűlést, amelyet Knyaskó Lajos
indítványára, Eötvös József báró em-
lékének szentelt ünnepély keretében tartan-
ak meg.

Bányai Jakab indítványára elhatá-
rozta továbbá az igazgatóság, hogy össze-
gyűjti Torontálvármegye különböző vidé-
keit, néprajzát, földrajzát stb. ismertető
fölvételeket, amelyeket azután vetített ké-
pekben ismertetni fognak az iskolákban,
hogy a torontáli gyermekek alaposan meg-
ismerhessék szűkebb hazájukat. A képek
összegyűjtésére s az akció intézésére az
igazgatóság bizottságot küldött ki, mely-
nek tagjai Bányai Jakab, Szenes
Adolf, Baaden Károly, Wégling Ist-
ván és Fischer Mór.

Szenes Adolf indítványára elhatá-

Kitűnő zongorák, harmoniumok és cimbalmok.

Új raktár, javítóműhely és kölcsönözö-intézet.

Olcsó árak.

Részletfizetésre is.

A bécsi Stingl Testvérek cs. és kir. udvari zongora-gyárnak itteni egyedüli képviselője.

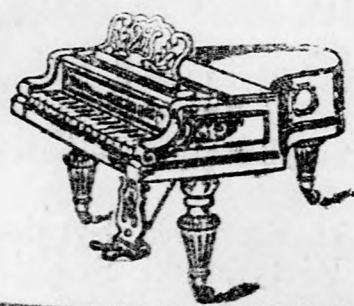
Lenhardt Antal Nagybecskerek, Hunyadi-(6)-utca.

Telefon 246.

Első délvidéki hangszer készítő raktára.

Telefon 246.

Zongora- és harmonium-hangolások és javítások szakszertőn és lelkülemertesen eszközöltezzék.

rozták azt is, hogy kiegészítik és tökéletesítik az egyesületnek Magyarországot ismertető vetített képsorozatát.

Még több kisebb folyó ügyet intézett el az igazgatóság s ezzel az ülés véget ért.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Május 17.

Barométer súlyed 751.0. Délután 1.38 órakor hőmérő 25.4 C°. Hőmérséklet: maximum 16-án 23.6 C°, min. ma reggel 13.0 C°. Csapadék: 0.1 mm. Felhőzet C13. Szélirány és erősség: SE4 (Kosova). Jéslat a következő 24 órára: Enyhe, nyugaton sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnapi este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől. Felhőzet C1 = fűrtösfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci = St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

Vizio.

Mért jöttél ide kinom éjjelen?
... Nem kell a csóköd, méreg az ajkad.
Ezer hazugság könyes álarca
Tündöklik rajtad.

Vedd el a kezed. Ne érintsd arcom,
Mert rózsás ujjad a husomba vág...
Ó, ne játszd tovább ezt a kétszínű
Rut komédiát.

Mond, hogy gyűlöled, megenyhül lelkem,
Mond, hogy a véred nem kívánja őt...
Hazudsz! Ne esküdj!... Hallom lépteit —
A kapu előtt...

(Budapest.)

Csergő Gábor.

A közigazgatási bizottság ülése.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimánics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt tartotta május havi rendes ülését, amelyről legközelebbi lapunkban számolunk be.

Áthelyezés. A m. kir. kereskedelmi miniszter a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalhoz szolgálattételre beosztott Hadzsy Achill kir. főmérnököt a szolgálat érdekében a dési m. kir. államépítészeti hivatalhoz helyezte át.

Ülések a városnál. Ma délelőtt fél 11 órakor a városházán dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ipari és árvaügyi ülések voltak, amelyeken különböző kisebb ipari és árvaügyeket intéztek el.

A városi tisztviselők családi pótléka. A városi képviselőtestület legutóbb elutasította Halmos József, Mattanovich György és Filó Róbert városi tisztviselők kérését családi pótlék iránt, azzal a furesa indoklással, hogy az illető tisztviselők jó anyagi helyzetben vannak. A tisztviselők ez ellen természetesen fölebbezték s a vármegye közigazgatási bizottsága a képviselőtestület határozatát feloldotta s a város polgármesterét utasította új határozathozatalra, mert a családi pótlékról szóló törvény szerint erre vonatkozó határozathozatalra elsőfokban a polgármester, mint az utalványozásra jogosított hatóság illetékes.

Az ünnepi lövöldözések beszüntetése. A városi közgyűléseken már sokan és több ízben szólaltak föl az ellen a hagyományos ünnepi, de mindenképp életveszélyes szokás ellen, amely itt ugy a róm. katolikusoknál, mint a gör. kél. szerbeknél divik, hogy tudniillik a nagyobb ünnepek alkalmával mozsáragyukat sőtögetnek el a szent nap tiszteletére. Ez a veszélyes és igazán már régen idejét múlt rossz népszokás igen sok esetben komo-

lyabb baleseteknek, nem ritkán pedig valósággal szerencsétlenségeknek volt az okozója. Így ezelőtt például 3 évvel egy gör. kél. ünnepi diszlövöldözés alkalmával a mozsár elsütője halálosan sérült meg. Tavalyelőtt meg Szent István napján a katolikusok hivatásos diszlövője, Orlik Károly plakátragasztó sérült meg súlyosan. A városi közgyűlésen való felszólalásoknak nem sok eredménye volt, amennyiben az illetékes fórum ezt az igazán közérdekű és vallási érdekekbe, illetőleg kötelező szertartásokba egyáltalában nem ütköző ügyet igen kényesnek találta s csak figyelmeztetéssel és kéréssel fordult az egyes egyházi hatóságokhoz a lövöldözés megszüntetése iránt. Most azután a nagybecskereki rendőrkapitányság rövidesen akarván végezni a régóta huzódó ügygyel, városi rendőrhatalom jogánál fogva, a tegnapi nappal beszüntette az ünnepi lövöldözést, mint határozott köz- és életveszélyes szűkségtelen népszokást.

Ez alkalomból bizonyára nem lesz érdektelen a közönségre sem, hogy honnét származnak ezek az ünnepi lövöldözések, speciel ezen a vidéken. Reitter Oszkár rendőrkapitány ez ügygyel foglalkozva sokáig kutatott a lövöldözések eredete után, míg végre rájött, hogy a lövöldözés ezen a vidéken a török korból származik. Mert a törökök a meghódított területeken nem türték a keresztények harangozását, ezért a keresztény lakosság mozsárlövésekkel adta tudtul egymásnak a mise kezdetét. Így azután ez a szokás megmaradt a hódoltság után is.

Figyelem! Az egészségről van szó!

Az egészség drága és mégis a legkevesebb ember tudja, hogy milyen fontos a rendes, jó emésztés; ezért nem is figyelik meg eléggé a gyomor és a belek működését! Amikor közel 40 esztendővel ezelőtt a hatóságilag elismert budai FERENCZ JÓZSEF-források ásványvizével az első kísérleteket megtették és e gyógyító szer sokoldalú használhatóságát tudományosan megállapították, a londoni Hospital Gazette című orvosi világlap akkor már mint egyike az elsőeknek, a következőket közölte: A természetes FERENCZ JÓZSEF-késérűviz hashajtó sokban jóval gazdagabb, mint minden más magyarországi viz. Hatása kivétel nélkül nagyon kielégítő és sokkal jobban izlik, mint általában a legtöbb más orvosság. Kérdezze meg bizalmi orvosát! A gyógyszer-tárban, drogériában, a fűszerkereskedőnél határozottan valódi FERENCZ JÓZSEF-késérűvizet kell kérni; ahol pedig nem kapható, közvetlenül a szétküldési igazgatósághoz Budapestre kell fordulni. Kérjük, szíveskedjék barátainak is ajánlani.

Gyűjtés a mentőkocsira. A nagybecskereki önkéntes tüzoltó-mentőtestület mentőkocsijára legutóbb a következő adakozások történtek: A Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet 25 K, Braun Ármán gépkereskedő 5 K, Kovács János vasúti vendéglős 3 K és Böhm Jakab cukrász 1 K. Az adományokért ez uton is köszönetet mond a testület vezetősége nevében Kollárich Gábor gyógyszerész, mentőtiszt, aki bárhol és bármikor elfogad adományt a mentőkocsira.

A zágrábi őszi vásár. A zágrábi „Őszi vásár” rendező-bizottsága a következő értesítést küldte be lapunknak:

„Zágrában, Horvátország szép fővárosában augusztus 15-ike és szeptember 8-ika között egy őszi vásárt rendeznek. Egy áruminta kiállítás és egy honi textil-ipari kiállítás is készülődik; szórakozásról lesz gondoskodva. A horvát idegenforgalmi iroda Bosznia-Hercegovinából, Dalmáciából és a Balkán államokból kirándulókat fog rendezni, úgy hogy üzleti szempontból kereskedőink és gyárainknak részvételre ajánlatos. A vásár-bizottság irodája: Zágráb, Ferencz József-tér 15. érdeklődőknek válaszbélyeg ellenében díjmentesen ad minden felvilágosítást.”

Egy hirdetési vállalat jubileuma. Ez év május hó 1-én töltötte be Schalek Henrik bécsi hirdetési irodája fennállásának negyvenedik esztendejét. A céget 1873-ban Schalek Henrik alapította, aki kitünő kereskedő és becsületes ember volt.

SANATORIUM

NAGYBECSKEREKEN.

FÖLVÉTELNEK MINDENMÉJ BETEGETEK
EGÉSZ ÉVEN ÁT.

TELEFON: 101

Dr HEINERMAN.

134-x.2

Ennek 1907-ben bekövetkezett elhalálása óta a céget apja szellemében fia, Norbert vezeti. A cég nemcsak a legrégebb, hanem egyike a legelsőbbrendűeknek is e szakmában. 1873-ban, amikor a hirdetés még csak esecsémőkorát élte, annak hatalmas felállítását és kiépítését a cég fáradságtalanul közreműködött. Maradandó elismerést szerzett magának a cég a művészies kiállítású újságreklámzás terén és bebizonyította, hogy a legjobb reklámhatás csakis a jóízű keretben érhető el. Negyven évi fennállásának évfordulója alkalmából a cég egy elegáns kiállított jubileumi katalógust ad ki, mely a hirdető cégeknek ingyen lesz megküldve. Ezen katalógus tartalmánál fogva messze túlszárnyalja a rendes szakkönyvet. Tartalmazza a legújabb és saját tapasztalatai alapján is összeállított, egy a monarchiában, mint a külföldön megjelenő politikai és szaklapoknak hirdetési díjtáblázatát, azonkívül egész halom hasznos tudnivalót, u. m. a kereskedősegédekre vonatkozó törvényt, nyugdíjtörvényt tabelláris kiszámítást a személyi jövedelemről, jövedelmi és kereseti adótörvényt, az összes postadíjtárfát, átszámítási tabellát a belföldi postautalványokról idegen pénznemre, bélyegskálát, stb., stb. Tartalmaz ezenkívül igen sok hasznos tudnivalót, melyek a kereskedelmi világban sűrűn fordulnak elő, de nem állanak mindig így csoportosítva rendelkezésére. A katalógus tehát eme tulajdonságainál fogva, minden kereskedőnek egy hasznos és nélkülözhetetlen segédeszköze lesz.

Tenyésszarvasmarha- és lódíjazás. A Torontálmegyei Gazdasági Egyesület ez évi június hó 1-én Kiskomlóson, június 15-én Ócsanadon és június hó 22-én pedig Ferenczhalom községben tenyésszarvasmarha- és lódíjazást, június 8-án Kőcsén és június 29-én Dóczon pedig lódíjazást tart. Nevezett díjazások az említett községek mindegyikében a vásártéren vagy más arra külön megjelölt helyen tartanak meg délelőtt 9 órai kezdettel. A díjazások alkalmával a földművelésügyi miniszter és a megyei gazdasági egyesület által adományozott díjak fognak kiosztani.

Siketnémák felvétele. A temesvári áll. segélyezett siketnémaintézet felügyelőbizottsága a f. évi június végén veszi fel a jövő tanév új növendékeit. Felvételért folyamodhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7—10 éves siketnémák szülei, akik a temesvári siketnéma-intézet kerületébe tartozó Temes-, Torontál-, és Krassósörény-már beszélni tudnak, de a beszédet elfeledni kezdik. Az intézet a növendékek elméleti oktatásának a befejezése után maga gondoskodik a gyermekeknek szakszerű ipari kiképzetéséről, miért is ezek mint keresetképes egyének adnak vissza a szülőknek. A felvételt az intézet vármegyék területén laknak. A felsőbb osztályokba olyan gyermekek is vétettek fel, akik később siketültek meg, akik tehát ügyelő-bizottságától kell kérni, a kérvény azonban az intézet igazgatóságánál nyújtandó be legkésőbb június hó 15-ikéig, mely szívesen szolgál nyomtatványokkal és bővebb felvilágosításokkal.

Fényképészeti készülékek működvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességeit árúháza, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég. (a)

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kurueski Szvetozár gk. földmives és Kirtyánszki Szmiljana

gk. — Friedmann Ármán izr. ügynök és Goldmann Gizella izr. — Ubavics Miklós gk. földmives és Szlavkov Deszanka gk. — Turczity Sebő gk. földmives és Tesin Emilia gk. — Kelemen István rk. szücs és Stref Erzsébet rk. — Sadler Kristóf rk. es. és kir. őrmester és Streff Mariska rk. Pörge István rk. napszámos és Eremiás Mária rk. — Sprung Jakab rk. vasuti munkás és Matern Mária rk. — Götz János rk. ács és Quazier Anna rk. — Buday István rk. napszámos és Kiss Mária rk. — Spitz Gusztáv rk. kosárfonó és Mihály Viktória rk.

Születések: Venczel Mihály rk. cipész, leány. — Albul György gk. napszámos, fiu. — Lengyel János rk. cipész, leány. — Halász András ág. ev. fiu. — Sztomarján Simon gk. cipész, fiu. — Getyin Péter gk. fiu. — Schlachta Sándor ág. ev. cipész, fiu. — Penyó András rk. fogházor. leány. — Sziveri István rk. fiu. — Halmai Ilona rk. fiu. — Mathiász Pál rk. asztalos, fiu. — Confal Mihály rk. gépkereskedő, fiu. — Kortye József rk. kovács, leány. — Muzolai Márton rk. kereskedő, fiu. — Radu Krisztina rk. napszámosnő, leány. — Hovanyecz Pál ág. ev. cukorgyári főmunkás, fiu.

Halálozások: Griezling Lőrincé rk. 67 éves, szivbaj. — Steiner Emilia izr. 53 éves, vizi betegség. — Venczel Albertné rk. 32 éves, tüdővész. — Özv. Gábi Ferencné rk. 76 éves, aggkór. — Vég Pál rk. 60 éves, tüdővész. — Genthon József rk. 66 éves, önfelakasztás. — Czvetkov Bugyalka gk. 13 hónapos, bélhurut. — Vorigy János gk. 65 éves, tüdőbaj. — Schneider Albert rk. 46 éves, koponyacsonttörés. — Ricza János rk. 62 éves, ütőérelmeszesedés, Jezsabek Antal rk. 18 hónapos, agyhártyalob.

— **Az orvosi tudomány** minden súlyos kór, de különösen az epilepsia ellen lakadatlanul kutatja a biztosan gyógyító módszert. Igazán öröndetes, hogy orvosi szakkörök is mindjobban elismerik, miszerint az a gyógy mód, melyet dr. Szabó B. Sándor az epilepsia gyökeres gyógyítására meghonosított, azért válik be oly kitűnően, mivel nem a szokásos mulékony és kétes hatású gyógyszereket rendel, hanem minden egyes esetben a betegségnek foka és mértéke, kor, nem és testalkat szerint alkalmazza kiváló módszerét, mely egyedül képes biztos és tartós gyógyulást eredményezni. Gyógyulást keresőknek felvilágosítást dr. Szabó B. Sándor rendelőintézete ad, Budapest, Nagykorona-utca 18.

— **A vagonhiányból eredő károk megelőzése.** Az őszi várható tömeges áru- és terményszállítás, továbbá a Máv. folyamatban levő beruházási munkálataihoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegekben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogja igénybe venni, hogy a kocsihány aligha lesz elkerülhető. A kocsihányból eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében a temesvári kereskedelmi és iparkamara már most figyelmezteti az érdekeltséget, hogy a szállítási időhöz nem kötött tömegárut (épület- és tűzifa, szén, só, érc, kavics, kő stb.) zömét még a tavaszi és nyári hónapokban, mindenestre azonban az erősebb őszi forgalom beállta előtt, augusztus hó végéig lehetőleg elszállítsák.

TAJEKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Május 17. Közig. bizottság ülése.
Junius 8. A kultúregyesület közgyűlése.

A városi szemét megsemmisítéséről.

Nagybecskerek, május. 17.

A legutóbbi városi képviselőtestületi ülés a város területén elhelyezett közszemétdombok kihelyezéséről, illetve a városi szemétnak végleges elhelyezéséről tárgyalt.

Mint hogy a tárgyalás közegészségi szempontból nagyon is elmaradott állapotban folyt, a következőkre óhajtom röviden a közönség, a képviselőtestület és a vezetőség figyelmét felhívni:

A házi, udvari és utcai szemét a nálunk otthonos összes emberi és állati fertőző betegségek baktériumait tartalmazza. Együtt tartalmazza a szemét a baktériumok táplálékát is, amennyiben kb. egynegyed súlyrésze a szemétnak szerves anyag.

Ilyen képen minden szemétdomb a fertőző betegségek tenyésztelése.

Ha tehát a szemétnél a város és kiserdőskék között felhalmozzuk, lehetővé tesszük a szemétnél levő baktériumok elszaporodását; lehetővé tesszük, hogy a légáramok, nagyobb mértékben a szelek és viharok el- és széljelhordják a baktériumokat; lehetővé tesszük, hogy a szemét bezennyezze azt a talajt, mely esetleg lakóhelyül szolgál majd; és lehetővé tesszük végre, hogy a közönség higiéniai érzéke és izlése — visszafelé — állandóan és nagyot fejlődjen!

Mind ezek ellen pedig könnyen — talán nem is több költséggel — úgy segíthetünk, hogy — az intelligens városok példáját követve — személtelétető kemencét (pl. a Horsfall-rendszerűt) építünk, abban a szemétnél, azzal együtt annak kórokozó baktériumait, valamint mérgező gázait elégetjük, azaz megsemmisítjük. És ilyenképpen — a visszamaradó hamu és salak értékesítése mellett — e kérdést mindnyájunk javára intelligens módon egyszerismindenkorra elintézzük.

Dr. Heinerman Alajos.

Irodalom.

* **Dörmögő Dömötör cirkusza.** Pompás új regénye, A milliomos fia írása közben Dörmögő urról sem feledkeznek meg teljesen Sebők Zsigmond, a népszerű macskóról is akad időnkint egy történet a tintatartójában. A Jó Pajtás május 11-iki számában is van róla egy kedves történet: hogy tanítja cirkuszi művészetre fiát. Verset ebbe a számba Endrődi Sándor, Benedek Elek és Endrődi Béla irtak, elbeszélést Szemere György, mesét Mauks Kornélia, szép képeket rajzoltak Garay Akos és Manno Miltiadesz, érdekes történetet irt a betűszedésről Schöpflin Aladár, a magyar labdarugók bécsi győzelméről ir Weisz Ferenc bajnok, Rákosi Viktor folytatja regényeit. A kis krónika rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**
PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLD:
HENRI NESTLÉ, WIEN, I. BIBERSTRASSE 112

* A „Darwin.” Fülöp Zsigmond dr. népszerű természettudományi folyóiratának május 15-iki számában Stoklasa prágai tanár a rádiumnak a növényi tenyésztésre gyakorolt hatását ismerteti a saját kísérletei alapján. Nagy Sándor a mozgókép látásának lélektani jelenségeit fejtegeti. Egy német hajóorvos a brazilai kigyóméregszérum-termelést ismerteti. A rádiumnak az időmérésre való felhasználásával foglalkozik „az örökké járó óra” című cikk. Dr. Molnár Elek „A sebesség hódító hatása” címen az autó-mánia káros ideghatásait kutatja. Clementis László a gőzgép történetét mondja el. A többi cikkek is változatosak, érdekesek, népszerű, eszegező hangon vannak megírva. A kitűnően szerkesztett kéthetes folyóirat előfizetési ára fél évre 5 K. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest VI., Andrássy-ut 60.

A „Darwin” előfizetési ára félévre 5 kor; kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 60 alatt van. Mutatványszámot szívesen küldenek.

* **Fürdő- és forrásismertetőt** adott ki az orsz. balneológiai egyesület a kebelébe tartozó hazai fürdőkről és forrásokról. A díszes könyv 180 oldalos, sikerült képek tarkítják s minden irányban felvilágosítással szolgál a fürdőkre utazóknak. Magyarország fürdő térképe és a közvetlen vonatok menetrendje teszik még használhatóbbá az ügyes könyvet. Könyvkereskedésekben, vasútállomásokon 1 K-ért kapható.

Heti rovat.

Szövetség, testvéri szövetség és hűség alatt balkáni fogalmak szerint azt kell érteni, hogy a szövetség láncában levők egy szép napon abból kiugranak, egymásra fenekednek és úgy elverik egymást, hogy az még testvérek között is vészes hadjáratnak számít. A béke angyala azonban nem balkáni származású és így szegényke kifizetett szárnyakkal már meg is jelent a déli láthatáron, a testvérek azonban szörnyű dühvel elhessegették onnan a váratlan vendéget, azt kiáltván feléje, hogy ne ártsa magát olyan dologba, amihez semmi köze. Elvégre is, mondják a Balkánon, odaát, az ugynevezett művelt Nyugaton sem szokás a megállapodásokat komo-

A japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismerte az új

„BERSON” gummiszarok számos előnyeit!

Japán levélhordó.

Ferdere taposás, kisiklás, fáradtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Bersonmüvek Budapest, VII.

SALVATOR kiváló bor- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

lyan venni és ha nekünk, a szent jelszó alatt egyesült szövetségeseknek verekedni tetszik: mi ki is verjük a magunk igazát, esetleg a más igazát és pedig most sürgősen, amikor még benne vagyunk abban a diadalmi mámorban, amelyet — elég vakmerően — mindegyik szövetséges kizárólag a maga hősiességére akar visszavezetni. A békére mindig ráérünk, mondják Cyrillországban, ám a háboru sokkal nemesebb szórakozás és mivelhogy a világtörténelem öreg kereke csak minden száz esztendőben fordul a háboru felé: most hadakozunk, a teremtésit annak az unalmas békének és ha nincs ellenség, hát üssük egymást, nem apád, csak testvéred! Ne tessék tehát még az utolsó aktákat letenni, a háboru epilogusa csak most kezdődik, nagyszerű drámai színésszel, egészen új szereposztással. A hadi kiáltókat újból megfújják, a békét keverő Európa újból elhelyezkedhetik a világszínház karzatán és rossz messzelátójával megint csak figyelheti a saját békeakciójából kinőtt háborus fejleményeket és kitűnően mulathat is, hiszen a belépődíjat amugyis a népek és nemzetek fizetik.

És bizonyára jót mulat majd Nikita király is, aki átadás végett bevette Skutarit, miközben szörnyen tisztelte, sőt tiszteltette is a békeszerető Európa akaratát, amelyet szövetséges társai — uti figura docet — ugyancsak gyönyörűen respektálnak. Méltóztattak egyébként olvasni azt a lendületes irodalmi alkotást, amelyet a nagy király egyik bécsi lap hasábjain világgá bocsátott? A meghódított terület lakosai kivétel nélkül a montenegrói kultúra áldásaiban fognak részeseülni, ezt igéri a nagyilekű fejedelem megkapó cikkében, a nyájas olvasónak pedig örömtől dobog a szíve, éppen csak a montenegrói kultúra áldásaival ninesen egyik-másik tisztában, holott e kultúra egyike a föld legrégebb kulturáinak és röviden kecsketenyésztésnek nevezetik. Montenegróra nagy feladatok várnak a jövőben, írja a tollforgató hős és bár a felületes olvasó az e kijelentésben rejlő problémát nem is tudja megoldani: Montenegró szent feladatait bizonyára meg fogja oldani. Végül zsebére tett kézzel bizonygatja a böles fejedelem, hogy Skutarit elfeledni sohasem fogja és ez az a nagy enunciáció, amelyet a legszimplább, legszegényebb ember is fentartás nélkül nyomban elhisz a dícső uralkodónak.

Szóval: ma is még, most is még világtörténelmi szenzációk között élünk, ám e sorok írója részére mégsem adódott nagyobb és súlyosabb esemény annál a rémesen gyászos hírnél, hogy harminchárom éves Tihanyi Miklós, melegsívű, mosolygó lelkű barátom örök pihenőre tért. Harminchárom éves Tihanyi Miklós, sugárzó ifjúságával, aranyos lelkületével, hatalmas egyéniségével, finom és harmonikus művészetével utóljára mosolygott rá erre a komor és kínzó életre, amelyet ő olyan szépek tudott látni, kinyitotta beteg szívének ablakait és az enyészett útjára küldte meleg szerelmét, gyöngéd, nagy szeretetét, igaz szép barátságát, fiatalos rajongását és egy derűs ifjúságnak minden pihegő érzését. Szerette a mesterségét, amelyre ráaggatta gazdag lelkének minden csillogó drágakövével s szeretett mindenkit, aki szívének fénykörébe tévedt. Mélységes bánattal gondolok arra a gyönyörű feltörekvő ambícióra, amelyet derékban tört ketté a végzet és amelyről gyorsan tűnő órák során ihletteljes tüzzel, epedő szomjúsággal tudott beszélni, gyászolom azt a korán ellobbant fiatalságot, amelynek piros lángjával magam is, mások is, szeretetben összeforrt pajtások, nem egy csöndes éjszakán melegedtünk, sajnó szívvel sajnálom

a multak legszebb perceinek tovaröptét és könyes szemmel állok meg a féluton, a melynek távolságjelzője mindössze harminchárom elröpült szomoruan szép esztendőről és száz elesett vágyódásról beszél. Az emlékezés fátyolán keresztül látom törekeny, hajlott alakját, lelki szemem kegyeletteljes pillantásával nézem örökké nevető arcát, okosságban sugárzó vonásait és szívem régi ölelésével szorítom magamhoz ritka és nemes egyéniségét, tündöklő tehetségét, büszke, szép fiatalságát. Visszagondolok vidám ötleteire, kifejező előadására, amelyben csupa élet rezgett, belátok egészen kinyitott szívébe, amelyet derűs kedvvel tárt ki előttünk, mert titkot sohasem rejtegetett benne, látom fölfelé vezető életpályáját, amelyet egyetlen sóhaj nélkül futott meg a végső állomásig, látom amint táncoló kedvben könnyed dalokat énekel, mintha csak a saját boldog életének vidám ritmusaival zengené és az emlék nyomán mélységes gyászszal telik meg a szívem. Itt hagyta ezt a tarka, boldog életet, amelyben mindenkit bohémnak látott, amelyhez a szerelem minden forrásával odatapadt a lelke, itt tudta hagyni a szent művészetet, amelynek kiválasztott katonája volt, a bűbajos muzsikát, amely édes hízéssel egész lényét körülvette, harminchárom esztendejével elszakadt mindenkitől, akit szeretett és távol a csüestől a hegy derekán a fiatal Tihanyi Miklós fáradt tagokkal összeesett, az élet elől behunyta mosolygó szemét és elbucszott minden örömtől, minden szépségtől. Szinte hihetetlen volt a hiradás, a gondolat meghorkant tőle, hogy Tihanyi Miklóst örök nyugalomra helyezték és ma is még lázongva sugja a lelkünk: Aludj, Miklós, esendesen!

—odi.

TÁVIRATOK.

A balkáni helyzet.

A szerb—bolgár konfliktus. — Skutari körül. — A béketárgyalások. — A tózsde.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni helyzet még mindig változatlan s nevezetesebb mozzanatot nem fordult elő. A bolgár—szerb konfliktus izgatja csak a diplomataikat, de a konfliktus ügyében sincs változás. Hasonlóképpen a béketárgyalások sem haladtak előbbre s bizonytalan, hogy a jövő héten is sikerül-e még az előzetes békeszerződést aláírni.

Mai jelentéseink az alábbiak:

A szerb—bolgár konfliktus.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, Spalákovics szerb követ tegnap visszaérkezett Szófiába. A bolgár jelentés szerint a szerb—bolgár konfliktus válságos stádiumban van, amely gyors döntést követel.

Egy másik szófiai távirat szerint, a bolgár nemzeti szövetség végrehajtóbizottsága felhívást bocsátott ki, amelyben a szövetséget gyűlésre hívja össze, hogy tiltakozzék a szerb követelések ellen. A felhívás hangoztatja, hogy a bolgároknak fegyverrel is meg kell óvniok érdekeiket.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a bolgár kormány a konfliktus ügyében néhány napig várakozó álláspontot foglal el. Ez a várakozás azonban legfö-

lebb keddig tart akkor föltétlenül döntésre kell az ügynek kerülnie.

Skutari körül.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Skutariából sürgönyzik, a montenegróiak már átadták az összes középületeket a nemzetközi csapatoknak, akik most a közbiztonsági szolgálatot is megkezdték. A nemzetközi csapatokat a kolostorokban szállásolták el.

A városban egyébként rend volna, de a malisszorok garázdálkodnak a környéken. Tegnap elvágta a táviródrótokat is. A város új kormányzója Skutariiban elrendelte az ostromállapotot.

A béketárgyalások.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A portáról eredő hírek szerint, a török kormány azon igyekszik, hogy a béketárgyalásokat siettesse, mert a béketárgyalások befejezése most már Törökországnak elsőrangú érdeke. A porta tiltakozik az ellen, hogy a szerbek és görögök mindenféle újabb vitás kérdések fölvetésével hátráltatják a béketárgyalások befejezését.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentések szerint a béketárgyalások igen lassan haladnak előre s az előzetes békekötést legfeljebb a jövő hét végén sikerül létrehozni.

A tózsde.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déi zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 825.50, Osztrák Hitel 628, Koronajáradék 82.30, Jelzáloghitelbank 432, Leszámitoló Bank 520, Hazai Bank 288, Magyar Bank 563.50, Rimamurányi 720, Salgótarjáni 774, Közuti Vasut 645, Villamos Vasut 372.

A törökbecsei választás.

Törökbecse, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A törökbecsei választókerületben ma reggel 9 órakor kezdődött a képviselőválasztás. A mandátumért két jelölt küzd és pedig Ivánovics Iván földbirtokos munkapárti és Manojlovics János szabadkai ügyvéd szerb nemzetiségi programmal. A választás, amelynek elnöke dr. Pollák Győző, egész nap rendben és nyugodtan folyik. A szerb radikálisok nagy erőfeszítéssel dolgoznak Manojlovics érdekében, de a választók tulajdonképpen jőzanul gondolkodik s így Ivánovics egész nap nagy többséggel vezet. A szavazatok állása a nap egyes időpontjaiban a következő volt:

D. e. 10 órakor, Ivánovics 198, Manojlovics 37.

D. e. fél 12 órakor Ivánovics 488, Manojlovics 63.

D. u. 1 órakor Ivánovics 776, Manojlovics 231.

D. u. 3 órakor Ivánovics 1147, Manojlovics 281.

A trónörökös üdülése.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferencz Ferdinánd trónörökös junius elejét Konopisti kastélyában tölti, majd szeptemberben Miramareba megy családjával.

A bajor régensherceg Bécsben.

Budapest, május 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a bajor régensherceg királyunk látogatására odaérkezett.

Tisza István utja.

eredeti távirata.) Tisza István gróf ma édes anyja látogatására Kocsordra utazott. Tisza István gróf a jövő hét elején tér vissza a fővárosba.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (májusra)	10.71
Buza (októberre)	11.39
Rozs (májusra)	9.55
Rozs (októberre)	9.43
Zab májusra	9.59
Zab (októberre)	8.46
Tengeri (májusra)	7.85
Tengeri (júliusra)	8.04

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, május 15.

A külpolitikai helyzet békés alakulása következtében az elmúlt héten beállott fordulat a tőzsdéken még e hét első napjaiban is kedvezően befolyásolta az irányzatot, csak később volt kisebb ellanyhulás tapasztalható, egyrészt arra való tekintettel, hogy a tartalékosok szabadságolása még nem aktuális, másrészt pedig miután attól tartanak, hogy a balkáni szövetségek között a meghódított területek felosztása tekintetében a megegyezés nem fog simán menni. Miután így a balkáni bonyodalom teljes befejezése még halasztást szenved, tőzsdei körökben egyelőre némi tartózkodás észlelhető, bár az árfolyamok az elért legmagasabb színvonalhoz viszonyítva, csak kevéssel csökkentek. Hogy a legutóbbi napokig tartott szilárd irányzat egyelőre nem nyert további folytatást, annak oka részben a pénzpiacnak állandóan feszült helyzetében is keresendő. A pénzügyviszonyoknak várt javulása nem állott be, sőt Berlinben a magánkamatláb még emelkedett is, úgy, hogy az Osztrák-magyar

bank kamatlábnak leszállítása rövid időn belül valószínűleg szintén nem lesz aktuális.

A forgalom a hét első napjaiban meg lehetőségek élénk volt és nemcsak a vezető papírokra, hanem a helyi papírok nagyrésztére kiterjedt. Bankrészvények közül leginkább Magyar hitel és Magyar bank, egyéb vezető papírjaink közül pedig különösen a Közuti és Városi villamos vasuti részvények iránt mutatkozott érdeklődés és előbbieken hosszabb szünet után ismét nagyobb vásárlások eszközöltek, bár elért legmagasabb árfolyamukat az utóbbi napok gyengébb irányzata következtében nem tudták fentartani.

A helyi ipari papírok közül szénértékek, Magyar ruggyantaárugyári részvények és villamossági részvények iránt mutatkozott leginkább érdeklődés. Külön kell megemlékeznünk a Temesvári szesz részvények nagyarányú áremelkedéséről, melyek főleg bécsi számlára nagy tételekben vásároltattak. Adria tengerhajózási részvények iránt továbbra is jó kezek részéről mutatkozott kereslet.

Nyílttér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Serravallo's
Kina bora vassal.
A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjjal és aranyéremmel kitüntetve.
Ez az itó szer: gyöngéledők, vérszegények és lábbadozó betegek számára.
Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.
Külső használatra.
Több mint 7000 orvos elismerése.
J. SERRAVALLO, cs. és kir. udv. szállító Triest-Barcola.
Kapható minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80.
133-26.7

Gyógyhely és vizgyógyintézet Eggenberg, Graz mellett.
Az összes modern fizikai gyógyeszközökkel felszerelve.
Főorvos Dr. Grossmann, volt egyetemi tanársegéd.
115-14.5

Boreladás.

218-21.
Benke Nándornál Kiskundorozsma, 50 hl. saját termésű bor eladó.

Egy négy szobás lakás
összes mellékhelyiségekkel, szépen fásított udvarral, a Mária Terézia-utca 3. sz. a. közvetlen a Plank-kert mellett kiadó. 114x9

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versec—Zsombolyáról délelőtt		9:28	
Pancsováról délután		7:04	
Budapest—Szegedről reggel		6:20	
Budapest—Szegedről délután		3:15	
Szegedről délelőtt		9:34	
Szegedről este		7:19	
Budapest—Nagykikindáról este		9:21	
Szécsányból este		6:40	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este		8:16	
Módosról reggel		6:56	
Pancsováról reggel		8:28	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8:23	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4:10	
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9:34	
Szécsányból este		6:27	
INDUL.			
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt		8:10	
Pancsovára este		5:40	
Szeged—Budapestre reggel		7:20	
Szeged—Budapestre délelőtt		11:27	
Szeged—Budapestre este		7:27	
Szegedre délután		1:17	
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel		6:21	
Karlovára délelőtt		10:00	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Zsombolya—Temesvár—Versec délután		4:20	
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel		3:33	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2:26	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11:55	
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5:25	
Módosra reggel		6:56	
Zsombolyára délelőtt		10:59	

Hirdetéseket
jutányos árért közli a
Torontál
pol. napilap kiadóhivatala.

Rigósfürdő gyógyhely (Bogdarigós)

Temesmegyében, a Temesvár—lippai vasuti vonalon, a saroltavári (Charlottenburg) állomástól 7 kilométernyire.

Tanácsos kocsit a vasuti állomáshoz előre megrendelni. — A fürdő fekvése nagyon szép és teljesen pormentes.

Fürdők: csusz, köszvény, reumastb. ellen kitünők
Szép, olcsó szobák. Jó és olcsó ellátás.

A fürdőszálloda az idén 16 szobával kibővített
A vendéglő szakasza vezetéséről, Popovits János hosszú ideig volt csáki vendéglős gondoskodik.

Idény: Május—szeptember.

Mindenemü bővebb felvilágosítással szolgál:

Gyógyfürdő igazgatóság, Rigósfürdő. Telefonszám 2.
és

Nägele Antal gyógyszerész, Temesvár-Gyárvaros. Telefon 322
120—51

Nagybecskereki Fűszerkereskedők Egyesülete.

Meghívó.

Tisztelettel kérjük a tag urakat, sziveskedjenek 1913. évi május hó 31-én (szombaton) este 1/9 órakor egyesületi helyiségünkben tartandó

rendes évi közgyűlésünkön

megjelenni.

Tárgy:

1. A választmánynak jelentése a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről.
2. A mérleg előterjesztése és a következő évre vonatkozó költségvetés megállapítása.
3. A választmány javaslatai, továbbá a tagoknak oly indítványai, melyek legalább 10 nappal a közgyűlés előtt a választmány elé terjesztettek.
4. 2 pótválasztmányi tagnak 1915-ig való megválasztása
5. Egy háromtagu számvizsgáló-bizottságnak 1 évre való megválasztása.

Fűszerkereskedők Egyesülete.

Nagybecskerek, 1913. évi május hó 16-án.

Csada Frigyes,
titkár.

Guttman Mór,
elnök.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

k i a d ó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.17

Legközelebb jelenik meg

SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontál' szerkesztőségében

142—x.50

659. Bvk. 1913. sz.

217—1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1913. évi 5424—5426. számú végzéseivel megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi 632., 654. és 1033. számú végzése folytán Szerbittebei legelőbirtokosok bankja részvénytárs. javára 200 kor., 600 kor. és 445 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi április hó 7. napján felülfoglalt és 1500 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Felsőtében 86. házzs. a leendő megtartására határidőül 1913. évi május hó 30. napjának délelőtt 9 óra kitűzték az 1912. évi V. 1033/8. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: 1 csődör, 1 kanca és 200 métermázsza csöves tengeri.

Nagybecskereken, 1913. évi május hó 6. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

8813. sz. 1913.

210—2.1

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei pünkösti országos vásár

folyó évi május hó 29-étől bezárólag
június hó 2-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 29-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1913. évi április hó 24-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

Szenzációs olcsó árak!

10.000 pár cipő elárusítottak, amíg

137—57.44

a készlet tart, aluljegyzett legolcsóbb áron.

Férfi cipők:

1 pár erős strapa bőrcipő	8—	6 50
1 pár finom box vagy R. chevro, füzös vagy gombos magas	11—	7 50
1 pár prima box-kalf vagy prima chevro, füzös v. gombos magas	15—	9—
1 pár filz comode (reggeli) a legpompásabb színekben	3—	1 60

Női cipők:

1 pár finon R. chevro vagy R. box, magas füzös vagy gombos	11—	7—
1 pár prima chevro v. prima box-kalf magas füzös vagy gombos	14—	9—
1 pár legdivatosabb lakkecipő nagy csattal és szalaggal	9—	5—
1 pár finon R. chevro félcipő, gombos vagy füzös	7 30	6—
1 pár filz comode (reggeli) cipő a legdivatosabb színekben	3—	1 60

Gyermek cipőcske:

1 pár tartós, magas bőrcipő füzös vagy gombos 20., 21. és 22. nagyságban	3—	1 70
--	----	------

Nagyobb gyermekcipők szintén csodálatraméltó olcsó áron kaphatók.

Minden fazonu és kivitelű rámasvarrott férfi- és női cipők, valamint könnyű belülvarrott női cipők meglepő olcsó áron szerezhetők be.

A meg nem felelő cipők a legszivesebben kicseréljük.
Levélbeli megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek

Benó Testvéreknél ezelőtt **Kokits A. F.**
rövid-, divat-, játék- és cipőáruraktár — a „Pillangóhoz“ — Nagybecskerek.

Ragadja meg mindenki az
alkalmat és szerezze be
cipőszükségletét, amíg a
készlet tart, mert olcsó
vásárlásról van szó.

Eisenstädter S. és Társai divatháza leltári occasiót rendez, mely folyó évi junius hó 1-ig tart.

Eladásra kerülnek: grenadinok, bluzkelmék, szövet- és selyemárúk mélyen leszállított áron.

Maradékok félárban.

Prima minőségű damaszt szövésű nagy szalvéta darabja 44 fillér, hozzáillő ugyanilyen abrosz 140×140 cm darabja 1.95 korona, 140×200 cm abrosz 3.— korona. Dessert-szalvéta 50×50 cm darabja 28 fill. Dessert-szalvéta 35×35 cm darabja 20 fill.

122—24.4

Messalin-selyem 2.— kor. helyett 1.20 kor. Messalin-selyem 2.80 kor. helyett 1.80 kor. a raktáron levő színekben.

Torontálvármegye alispánjától.
14047—1913. szám. 213—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán üresedésben levő **bánlaki járási orvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a vármegye főispánjához címezve hozzám folyó évi **junius hó 15-ig** nyújtsák be.

A járási orvos kezdőfizetése 2000 korona (X. fizetési osztály, III. fok), 360 korona lakbér és 600 korona utiátalány.

Kelt Nagybecskerekén, 1913 évi május hó 9-én.

Jankó s. k., alispán.

A temesvári m. kir. folyamterméni hivataltól.
825—1913. sz. 184—3.3

Árverési hirdetmény.

Mely szerint alólírott ezennel közhírré teszi, hogy a Béga-csatorna védőtöltésén ebben az évben termelt **fű** kisebb szakaszokban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatik.

Az árverés folyó év **május hó 20-án reggeli 8 órakor** az Ötvény község melletti béga-csatornai hidnál veszi kezdetét:

1. május hó 20-án Temesvártól az ittebei zsilipig.

2. Május hó 21-én az ittebei zsiliptől Jankahidig.

3. Május hó 23-án Temesvártól a öszényi hidig (kezdetét veszi reggel 7 órakor az öszényi béga-csatornai hidnál) terjedő csatorna szakaszokon és pedig mindenütt a helyszínen lesz az árverés a kir. folyamterméni hivatal kiküldöttjei által megtartva.

Miről a venni szándékozókat tájékoztatás céljából oly megjegyzéssel értesitem, hogy a kir. folyamfelügyelőknél és a kir. csatorna-őröknel, nemkülönben a Béga-csatornával szomszédos községek előljárásságainál úgy az árverés alá kerülő szakaszoknak részletes kimutatását mint az árverési feltételeket mai naptól kezdve megtekinthetik.

Temesvár, 1913. évi április hó 30-án.

A hivatal főnöke:

Cseresnyés Jenő,
kir. műszaki tanácsos.

Zsombolyai járás főszolgabírájától.
2985—1913. sz. 195—3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zsombolyai járásához tartozó és lemondás folytán üresedésbe jött **nagyfőszegi körorvosi állásra** pályázatot hirdetek. A kör székhelye Nagytőszeg; a körhöz tartozik a székhellyel összeépített Kistőszeg; a székhelytől 5.08 kilométerre fekvő Torontál-oroszi és a 14.40 kilométerre fekvő Tóba.

A körorvosi állással a következő illetmények vannak megállapítva: 1. Az 1908. évi XXXVIII. t.-c. alapján 1600 korona fizetés és negyszer 200—200 korona ötödéves korpótlék. 2. Évi 400 korona lakbér. 3. Évi 300 korona fuvarátalány. 4. A megye által megállapítandó látogatási és halottkémlési díjak. A körorvos a torontál-oroszi uradalomban az uradalmi orvosi állást is elnyerheti.

A megválasztott körorvos tűrni tartozik, hogy Tóba községe a körtől esetleg elválasztatik.

A német nyelv ismerete szükséges.

Felhívom pályázókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi **junius hó 9-én délután 5 óráig** a zsombolyai szolgabírói hivatalba nyújtsák be.

A választást Nagytőszeg községében kétszáz megválasztandó időben fogom megejteni. Zsombolya, 1913. évi május hó 8-án.

Fóris, főszolgabíró.

Torontálvármegye alispánja.
14048—1913. szám. 211—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál üresedésben levő **2 (kettő) központi irodaségdítési állásra** a pályázatot meghirdetem.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi **junius hó 20-ig** nyújtsák be.

Az igazolványos altisztekre az 1873. évi II. t.-cikkben foglaltak mérvadóak.

Az irodaségdítisztek kezdő fizetése 1400 korona (XI. fizet. osztály, III. fok) és a megállapított lakbér.

Nagybecskerek, 1913. évi május hó 9-én.

Jankó s. k., alispán.

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐ

Nagymennyiségű rádiumot tartalmazó viz.
Természetes szénsavas (nauheimi) fürdők.

Kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépbajoknál, köszvény és csúznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagyírú előpataki gyógyvízek orvosi javaslat szerinti ivása, össze kötve a megfelelő és ill. feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel, (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50% -al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús, égvényes, vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, használható és üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

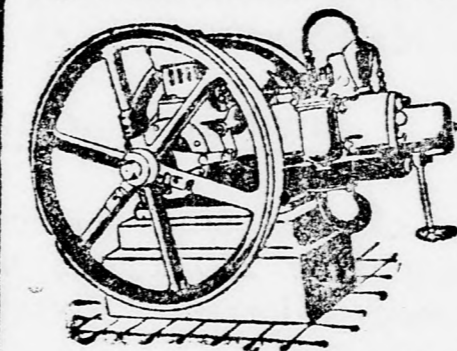
Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság

172—6.3

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-20 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15—150 lóerőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemkölség leörönlék: 1—2 fill. Alendően zavartalan üzemi — Pénzügyi feltételeket nélkül! Egy szerű kezelési! Sok szaz gép üzemen!

Költségvetése és árlapok díjmentesen.

BACHRICH ÉS TÁRSA

betéti társaság 77—26.3

Budapest, Váci-körút 59. szám.

Ujzora község előljárásságától.
1884—1913. szám. 215—2.1

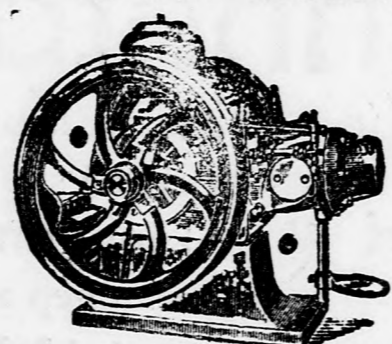
Árverési hirdetmény.

Közhírré tételük, hogy az **ujzori** határra mintegy 14.750 holdnyi területre kiterjedő **vadászati jog** folyó évi **május hó 29-én d. e. 9 órakor** tartandó nyilvános szóbeli árverésen 6 évre bérbe fog adatni. Az árverési feltételek a községjegyzői irodában betekintethők.

Ujzora, 1913 május 14.

Községi előljárásság.

A világhírű és legújabb rendszerű

TELEFON 12-76

BOGINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

ÁNYOS IMRE cégnél kaphatók
BUDAPEST VI., Podmaniczky-u. 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jóállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!
112—50.9

LIPIK ELSŐRANGU SZLAVONIA GYÓGYFÜRDŐ

Radioaktiv források 64° C. 192—6.2

Nyári és téli kura.

Biztosan gyógyít: rheumát,

ischiást, anyagcserezavarokat, cukorbetegséget, alkati bajokat, gyermekkorokat, csonttöréseket és izzadmányokat.

Kívánatra prospektus ingyen.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmarkosabb gyomor és altestbántalmak, gyomorégés és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg feyítettnek.

MOLL-FELE ROSHORSZÁGI SZÁR

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti és a A. Moll feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborsos víz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsdési szer köszvény, csusz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főszétküldés
Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító áfta!
Bécs, I. Tuchlauben 9. szám.

Videkimre gondolesek naponta postautánvét mellett teljesítettnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni. (131-132.20)

Zongorák

elsördendü gyártmányok, bécsi és angol szerkezettel, kellemes, csengő hanggal és igen tartósak.

Olcsó harmoniumok.

Hangolásokat és javításokat lelkiismeretesen és pontosan teljesítik.

Kiváló tisztelettel
Weisser Adon,
Nagybecskerek, Gizella-part 6.

Alapított 1886. (174-103) Alapított 1886.

Költőkészülék

K 45 —, jobban költ, mint bármely tyu. Próbára ingyen.
G. Mücke, Pottendorf Nr. 83 bei Wien. Köszönetek és bizonyítványok százával egész Monarchiából ingyen és bérmentve. 23-10-6

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfitöltéshez (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor. 1 szelvény 10 kor. 1 szelvény 15 kor. 1 szelvény 17 kor. 1 szelvény 20 kor.
--	---

Egy szelvényt fekete szalonnához 20.— K-ért, szintegy felöltőszövetet, turisztólónt, selyemkamgarnt, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánverő élvez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Örösi választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árában.

Kronsteiner Károly-féle
tartós és esőt álló mész

façade-festékek

(törvényileg védve)

50 nuanceban, kilogrammonként 24 f.-től feljebb. Évtizedek óta a legjobbnak bizonyultak és minden utánzatot tutszárnyalnak. — Egyedül célszerű festékanyag már festett façade-oknál

Email façade-festékek, nem színhagyóak, egyszeri alapfestésen emailkemények — pusztán hidegvízzel felkeverve is már használhatóak. Antiszeptikus, méregmentes, porösus. Ideális festék belső helyiségekhez, még nem festett façade-okhoz, faépitményekhez, nevezetesen: kamrákhoz, pavilonokhoz, kerítésekhez stb. Kaphatók minden nuanceban, költségük m²-enként 5 fillér.

Mintakönyv, prospektus ingyen és bérmentve. Depot-tok minden nagyobb városban,

Karl Kronsteiner, Wien III., Hauptstrasse 120.

Parafana maga nemében

RUSZÁNDÁ

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmúlva Vasuti, posta- és távirde állomásokkal Dél-Magyarország, Melenoze (Torontalm.)

Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig

Négy modernül berendezett 74 szobából álló szállóval

A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkezésével: Kőszvény, idült izület rheuma, seropholosis minden alakjában, kenőgyógyászati ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigo, vérzésben szenvedő nők, idegbetegség, esont bántalmak. Carlos Necrosisnál és idült lue bántalmaknál biztosan gyógyít.

Kitűnő jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok, olvasó- és zongaraterem, tekeasztal és tekepálya, nagy virágos és árnyékos park, padokkal, naponta csigányhangverseny tartatik

Prospektust kívánatra díjtalanul küld a Fürdőigazgató.

Ó Nagyméltósága gróf Nákó Sándor uradalmában Pa.-Porgány Sándormajorjában, vasuti állomás Kiszombor, f. évi május hó 18-án

20 darab magasvérü szimenthali bika és 80 darab üsző,

mint tenyészetünkben való számfeletti növendékmarha fog nyilvános árverésen eladatni.

Az állatok a kikiáltási áron alul nem adatnak el. Az árverésen résztvevők 200 korona bánatpénzt tartoznak lefizetni. A megvett jószág az árverés után azonnal kifizetendő és elhajtandó.

Az árverés ideje május hó 18-án délután 1 óra. 175-6.6

A kiszombori vasuti állomáson a reggeli és délelőtti vonatoknál az uradalom vasuti lórói a vevők részére rendelkezésre állanak.

Nagybecskereki járás főszolgabirájától.
2943-913. sz. 208-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye nagybecskereki járásához tartozó Ernöhaza községben a községi orvosi állás megüresedett, ezen állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: Törzsfizetés 1600 korona, személyi pótlék 400 korona, természetbeni építkezés alatt álló megfelelő lakás a szabályrendeletileg megállapított látogatási és működési díjak.

Felhívom mindazon orvos doktorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. XXXVIII. t.-c. 7. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 15-ig hivatalomhoz adják be.

A választás határidejét később fogom megállapítani.

Nagybecskerek, 1913. évi május hó 10-én.
Lowieser Imre, főszolgabiró.

Az 1913. mintájú Johnston aratógép

eddig szerkezeti előnyeinek kívül számos meglepő újítást is hozott, mint: autorudhordó, hármasszogat, újszerű asztal, tökéletesített kéve-egyengető stb. miáltal a legkényesebb igények is kielégülést nyernek. A Johnston kevekötő aratógép az egyedüli, mely bármilyen nehéz viszonyok között is ideálisan szép és jó munkát végez.

Legnagyobb kéve! Legkisebb tarló!

Mindenütt, ahol Johnston aratógép működik, megbízható aratógép-szereleők is rendelkezésre állanak.

Torontálmegyei vezérképviselet és állandó nagy raktár:

Telefon 70. **Eckstein Vilmos** gazdasági gépek és eszközök állandó kiállítására **Nagybecskerek** Dungserszky palota